

PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI TÍCH THÀNH CỔ QUẢNG TRỊ VÀ NHỮNG ĐỊA ĐIỂM LƯU NIỆM SỰ KIỆN 81 NGÀY ĐÊM NĂM 1972

DƯƠNG THỊ VÂN ANH

Tóm tắt

Thành cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm năm 1972 là di tích Quốc gia đặc biệt, có giá trị và ảnh hưởng to lớn đối với tiến trình lịch sử dân tộc. Cơ quan quản lý di tích đã có nhiều hoạt động để phát huy giá trị di tích trong việc giáo dục truyền thống yêu nước cách mạng. Để hoạt động phát huy có hiệu quả cao hơn trong tương lai thì cần có những giải pháp hữu hiệu đối với hoạt động phát huy giá trị tại di tích quốc gia đặc biệt này.

Từ khóa: Bảo tồn, phát huy giá trị, di tích Thành cổ Quảng Trị

Abstract

Quang Tri citadel and the places related to the event of 81 days and nights in 1972 is a special national and valuable historical relic site which have a great influence on the national history. The management agency of the relics has launched many activities to promote the relics value in the education of traditional revolutionary patriotism. In order to achieve better results in the future, there should be effective solutions to enhance the important values at this special national relic site.

Keywords: conservation, promote the value, Quang Tri citadel relic

Thành cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm năm 1972 (thị xã Quảng Trị, huyện Hải Lăng và huyện Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị) đã được Nhà nước xếp hạng là di tích lịch sử cấp quốc gia đặc biệt năm 2013. Đây là công trình xây dựng, địa điểm gắn với sự kiện đánh dấu bước chuyển biến đặc biệt quan trọng, có ảnh hưởng to lớn đối với tiến trình lịch sử của dân tộc. Vì vậy, bảo tồn và phát huy giá trị của di tích Thành cổ Quảng Trị để hướng tới việc giáo dục truyền thống yêu nước, cách mạng, phát triển kinh tế, văn hóa xã hội là chủ trương, đường lối chính sách của địa phương nói riêng và của nước ta nói chung.

1. Hiện trạng Di tích

Di tích Thành cổ Quảng Trị nằm ngay trung tâm thị xã Quảng Trị, cách quốc lộ 1A chừng 2km về phía Đông. Di tích này là một công trình thành lũy quân sự và được xây dựng từ thời nhà Nguyễn. Đây cũng là trung tâm tỉnh lỵ Quảng Trị thời thuộc Pháp và thời chính quyền miền Nam. Thành Quảng Trị xây dựng trên một khu vực nguyên là địa phận thuộc các làng Thạch Hãn và Cổ Vuur (Trí Bưu), phía Tây được ngăn cách bởi sông Thạch Hãn; phía Bắc được bao bọc bởi sông Vĩnh Định; hai phía Đông và Nam là vùng dân cư và đồng bằng Triệu Hải. Từ Thành cổ có thể đi vào Nam, ra Bắc bằng đường sông, đường biển, hay đường bộ rất thuận lợi.

Thành cổ Quảng Trị là một tòa thành có cấu trúc hình “Vuông” theo kiểu Vauban. Bộ phận kiến trúc chính tạo ra diện mạo tổng quát của thành là cấu trúc phòng thành. Nội thành là những công trình mang các chức năng khác nhau liên quan đến một trung tâm hành chính được xây dựng và bố trí theo quy cách chung. Bao xung quanh là hệ thống hào thành, dưới thân thành có đường phòng hộ. Trước mỗi cửa thành đều có một chiếc cầu xây vòm cuốn bắc qua hào thành nối bên trong với bên ngoài. “Chiều dài của tường thành tính từ mép ngoài và ở 4 góc pháo đài là 1.040m. Từ đó, chu vi toàn thành sẽ là 2.160m (1040m + 1120m) Tổng diện tích toàn bộ thành Quảng Trị là 18,56ha. Thành có chiều cao 4,30m. Chính giữa 4 mặt thành có cổng: Tiền, Hậu, Tả, Hữu xây bằng gạch với lối kiến trúc vòm cuốn (rộng 3,4m), cửa bằng gỗ lim dày, bên trên có vòm lâu mái cong lợp ngói âm dương” (3, tr.66).

Trong quá trình tồn tại, tòa thành cổ đã có nhiều biến đổi, nhất là sau cuộc chiến tranh chống Mỹ giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước. Do phải gánh chịu một khối lượng bom đạn khổng lồ trong cuộc chiến chống phản kích tái chiếm, bảo vệ Thành cổ và Thị xã Quảng Trị 81 ngày đêm năm 1972, nên từ sau ngày đất nước giải phóng, thành cổ Quảng Trị hầu như bị phá hủy hoàn toàn, chỉ còn lại hình dạng hệ thống tường thành với một số đoạn tường xây gạch loang lổ vết đạn và còn 2 cổng Tiền, Hậu chưa sụp đổ. Bên trong thành, tất cả các công trình đều bị san phẳng thành bình địa. Toàn bộ diện tích của thành loang lổ những hố bom, hố pháo và hầm tàng vô số các loại bom mìn chưa nổ đe dọa cuộc sống của người dân. Di tích thành cổ bị xuống cấp nghiêm trọng, hầu hết các công trình còn lại như hệ thống hào thành bao quanh khu vực bị sụt lở, lòng hồ bị lấp cạn, cỏ dại mọc um tùm, lao xá bị hư hại nặng nề. Đứng trước tình hình đó, nhằm bảo tồn, phát huy giá trị di tích có ý nghĩa đặc biệt quan trọng này, Đảng và Nhà nước ta đã chủ trương tiến hành các hoạt động trùng tu, tôn tạo. Theo báo cáo tổng kết

năm 1992 và 1997 của Ban quản lý di tích tỉnh Quảng Trị cho biết: Từ tháng 2/1992, Thành cổ đã được Bộ Văn hóa Thông tin đầu tư trùng tu, tôn tạo để xây dựng nơi đây thành một công viên tưởng niệm bao gồm các hạng mục: đài tưởng niệm trung tâm, trùng tu cổng tiền, kê lại hệ thống hào thành, trồng dừa, cây bóng mát để tạo cảnh quan. Từ năm 1997, công cuộc trùng tu, tái thiết di tích Thành cổ ngày càng được hoàn thiện ở mức độ cao hơn. Đến nay, di tích Thành cổ đã cơ bản hoàn thành và đưa vào sử dụng các hạng mục chính trong chương trình tôn tạo như: đài tưởng niệm trung tâm, nhà Bảo tàng Thành cổ và cuộc chiến đấu 81 ngày đêm, bia tưởng niệm sinh viên hy sinh tại Thành cổ... Các khu phục dựng dưới dạng trưng bày ngoài trời như: khu ghi dấu về cuộc chiến đấu 81 ngày đêm, khu phục dựng Thành cổ nguyên sinh, khu trưng bày Bảo tàng và khu công viên văn hóa đã và đang quy hoạch và lần lượt xây dựng (3, tr.142).

Ngoài Thành cổ Quảng Trị còn có những di tích liên quan đến sự kiện 81 ngày đêm năm 1972 như: 1/*Bến Thả hoa bờ Nam sông Thạch Hãn* tại điểm tiếp nối giữa đường Ngô Quyền (đường bờ sông) với đầu con đường chạy từ bờ sông xuyên qua Thành cổ vào cửa tả; 2/*Chốt thép Long Quang* là tên gọi để chỉ một địa điểm từng là nơi ghi dấu của một tuyến trận địa chốt kiên cường Long Quang - Linh Yên của các đơn vị bộ đội chủ lực quân giải phóng thuộc trung đoàn 64, sư đoàn 390 cùng lực lượng dân quân du kích địa phương trong cuộc chiến đấu oanh liệt với quân ngụy Sài Gòn trong và sau thời gian diễn ra chiến dịch chống phản kích tái chiếm thị xã Quảng Trị 81 ngày đêm năm 1972; 3/*Ngã ba Cầu Ga* là tên gọi để chỉ một khu vực nằm ở bờ Bắc sông Thạch Hãn, cách trung tâm thị xã Quảng Trị chừng 1km. Địa điểm này gắn với một sự kiện lịch sử liên quan đến cuộc tổng tiến công của quân giải phóng trong chiến dịch giải phóng Quảng Trị tháng 4/1972; 4/*Ngã ba Long Hưng* là địa điểm gắn với sự kiện lịch sử về cuộc chiến đấu oanh liệt của lực lượng bộ đội chủ lực quân giải phóng

với quân ngự Sài Gòn trong chiến dịch phản kích tái chiếm thị xã Quảng Trị 81 ngày đêm năm 1972; 5/Trường Bồ Đề nằm bên con đường chính của thị xã Quảng Trị: đường Trần Hưng Đạo; cách quốc lộ 1A chưa đầy 1km về phía Đông (nay thuộc địa phận phường 2). Trường Bồ Đề là một trong những trận địa chốt vững vàng của các đơn vị thuộc tiểu đoàn 4 trung đoàn 95, tiểu đoàn 8 tinh đội Quảng Trị.

2. Hoạt động phát huy giá trị di tích tại Thành cổ Quảng Trị

Di tích Thành cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm năm 1972 là hệ thống di tích quan trọng có ý nghĩa đặc biệt. Vì vậy, một trong những nhiệm vụ trọng tâm của cơ quan quản lý di tích hiện nay là tiến hành tổ chức các hoạt động phát huy giá trị của di tích. Hoạt động phát huy ở đây có thể hiểu là tập trung sự chú ý của công chúng một cách tích cực tới các mặt giá trị của di sản văn hóa. Đó là sử dụng các giá trị của di tích vào lợi ích cho cộng đồng và cao hơn để cho đông đảo khách tham quan biết đến giá trị của di tích. Có thể áp dụng nhiều hình thức khác nhau để phát huy giá trị của di tích: một là, khi công chúng đến tham quan, cơ quan quản lý di tích sẽ cử người giới thiệu về nội dung, giá trị tiêu biểu của di tích nhằm hướng khách tham quan một cách tích cực, nhận biết tốt nhất giá trị của di tích; hai là, cơ quan quản lý di tích có thể sử dụng các hình thức khác như các phương tiện thông tin đại chúng, tư liệu hóa di tích để tiến hành xuất bản, phát hành cho khách tham quan tìm hiểu về di tích thông qua các ấn phẩm, xây dựng phim tư liệu... Hai việc làm trên đều hướng tới mục tiêu là sử dụng có hiệu quả giá trị của di tích vào việc giáo dục truyền thống lịch sử văn hóa, tuyên truyền sâu rộng cho khách du lịch trong và ngoài nước về lịch sử văn hóa quốc gia, của các địa phương/vùng, miền trong cả nước. Cùng với đó là tăng thêm lợi ích kinh tế cho xã hội, cho người dân, cho các đơn vị kinh doanh du lịch, cho các cơ quan quản lý di tích.

Tuy nhiên, trong quá trình đó cần chú ý hạn chế thấp nhất những tác động tiêu cực từ hoạt động du lịch để hướng tới phát triển bền vững. Để đạt được tốt yêu cầu, cơ quan quản lý di tích cần tuân thủ các nguyên tắc cơ bản như: 1/Nguyên tắc thị trường; 2/Nguyên tắc kinh tế; 3/Nguyên tắc về bảo tồn tính đặc sắc; 4/Nguyên tắc về cơ chế phối hợp; 5/Nguyên tắc về bảo vệ môi trường tự nhiên và di sản văn hóa.

Trong văn bản quyết định thành lập ban quản lý di tích Thành cổ Quảng Trị, một trong những quy định về chức năng, nhiệm vụ của ban quản lý là tổ chức đón tiếp, hướng dẫn và phục vụ khách tham quan tại di tích. Do vậy khi bàn về nguyên tắc lý thuyết và cơ sở thực tiễn để đạt được hiệu quả cao trong hoạt động phát huy giá trị di tích Thành cổ, trước hết và nổi bật hiệu quả hơn cả là công tác tổ chức tham quan tại di tích. Theo số lượng thống kê của Ban Quản lý di tích Thành cổ Quảng Trị cho biết: Về số lượng khách tham quan, trung bình trong 03 năm trở lại đây (2013 - 2016), khu di tích đón tiếp khoảng 150.000 lượt khách trong nước và quốc tế, trong đó số hầu hết là lượng khách trong nước, số lượng khách quốc tế chỉ khoảng 300 đến 500 lượt người mỗi năm. Về thành phần khách tham quan: đối với khách trong nước có khoảng 20% là các cựu chiến binh đã từng tham gia chiến đấu tại chiến trường Quảng Trị, 55% khách là các cơ quan đoàn thể ở trung ương và các địa phương, 25% khách là học sinh, sinh viên ở các tỉnh/thành trong cả nước, ngoài ra còn có công nhân, nông dân, thương nhân.v.v.. Đối với khách quốc tế, họ đến từ nhiều nước khác nhau, song tập trung vào một số nước như: Mỹ, Pháp, Anh, Nga, Trung Quốc, Hàn Quốc, Đài Loan... Khách du lịch đa dạng về độ tuổi, chủ yếu đi theo hình thức gia đình, nhóm đồng nghiệp và đến với di tích Thành cổ thông qua các công ty lữ hành quốc tế như Hà Nội city tour, Sài Gòn tourist...(2)

Đánh giá hiệu quả phục vụ khách tham quan qua sổ ghi cảm tưởng đặt tại nhà bảo tàng cho biết những thông tin cơ bản như: năm 2016 có trên 500 lời ghi cảm tưởng của

các đoàn khách trong nước và quốc tế, của các cá nhân. Trong 06 tháng năm 2017, sổ ghi cảm tưởng nhận được hơn 300 bài viết. Qua nghiên cứu nội dung các bài ghi cảm tưởng của khách tham quan cho thấy, họ đến đây đều thể hiện sự tri ân, khâm phục và tưởng nhớ đến các chiến sỹ đã hy sinh tại di tích Thành cổ trong chiến dịch 81 ngày đêm mưa bom, bão đạn và phía cuối các bài ghi cảm tưởng là sự mong muốn di tích ngày càng được giữ gìn và phát huy giá trị trong việc giáo dục truyền thống cho các thế hệ trẻ. Dưới đây xin trích một số lời ghi trong sổ ghi cảm tưởng của khách tham quan: Ông Trần Văn Đán, chiến sỹ Thành cổ Quảng Trị năm 1972, quê ở Hà Nội viết: *"Cứ đến ngày này hàng năm, tôi lại trở về đây để thắp hương tưởng nhớ đồng đội của mình đã hy sinh trong trận chiến Thành cổ. Tôi thì may mắn hơn đã vượt qua vòng vây của địch và sống sót trở về. Tôi rất nhớ các anh, mong các anh an nghỉ vĩnh hằng và phù hộ cho tôi sức khỏe, cho gia đình, đất nước được an lành. Qua đây, tôi cũng mong muốn ban quản lý di tích phát huy hơn nữa công tác quản lý tại di tích đặc biệt này"* (1, tr.347). Anh Nguyễn Văn Thống, quê ở Nam Định viết: *"Chúng cháu đến đây để thắp nén hương tri ân các chú, các bác đã anh dũng hy sinh cho nền độc lập tự do của dân tộc. Vào những ngày tháng 7 lịch sử này, mọi người đến đây tri ân khá đông và tôi thấy các anh chị làm công tác thuyết minh ở Thành cổ rất nhiệt tình, chu đáo đối với khách. Tôi mong muốn trong thời gian tới, cơ quan quản lý di tích sẽ làm tốt hơn nữa việc phát huy, hướng dẫn các đoàn, cá nhân khách tham quan"* (2, tr.392)...

Cùng với các hoạt động đón tiếp, hướng dẫn khách tham quan, cơ quan quản lý di tích còn tổ chức nghiên cứu, tư liệu hóa, in ấn, xuất bản và phát hành. Trong những năm qua công tác nghiên cứu, tư liệu hóa ở di tích Thành cổ Quảng Trị đã được triển khai. Theo số liệu thống kê của Ban quản lý di tích Thành cổ, trong giai đoạn năm 2014 - 2016 đã triển khai sưu tầm được trên 300 tài liệu, hiện vật, hình ảnh về sự kiện 81 ngày đêm diễn ra ở Thành cổ.

Trong 06 tháng đầu năm 2017, Ban quản lý di tích đang triển khai việc lập hồ sơ cho toàn bộ tài liệu, hiện vật đã sưu tầm được.

Nghiên cứu về di tích Thành cổ là một hoạt động có nhiều kết quả rõ rệt, hiện đã in ấn, xuất bản và phát hành được một số cuốn sách với các nội dung liên quan đến khu di tích, tiêu biểu như: Cuốn *"Khúc tráng ca Thành cổ Quảng Trị"* xuất bản năm 2011 do tác giả Trần Lê An chủ biên (Người chiến sỹ tham gia chiến đấu tại Thành cổ Quảng Trị năm 1972); cuốn Đại sách đọc bản *"Huyền thoại Thành cổ Quảng Trị"* do Nhà xuất bản Quân Đội Nhân Dân, Ban liên lạc chiến sỹ Thành cổ Quảng Trị phối hợp thực hiện năm 2005. Ngoài cuốn đại sách duy nhất có kích thước lớn (1m - 0,7m), *Huyền thoại Thành cổ Quảng Trị* còn được xuất bản 10.000 cuốn để trao tặng cho Ban liên lạc chiến sỹ Thành cổ Quảng Trị, hệ thống thư viện trên cả nước, góp phần bảo tồn lịch sử và giáo dục truyền thống cho thế hệ mai sau; cuốn *"Hồi ức một thời Quảng Trị"* do tác giả Nguyễn Huy Hiệu viết và được tác giả Lê Hải Triều chấp bút lại, xuất bản năm 2008; Cuốn *"Thành cổ Quảng Trị - 81 ngày đêm khói lửa"* do Nhà xuất bản Lao động xuất bản và phát hành năm 2012. Nội dung trong các cuốn sách nêu trên đều đề cập đến sự kiện anh dũng chiến đấu của quân và dân tại Thành cổ Quảng Trị trong suốt 81 ngày đêm khói lửa chống lại quân Ngụy, đồng thời thể hiện tình cảm, sự tiếc thương, lòng tri ân và sự ngưỡng mộ đối với đồng đội đã ngã xuống ở mảnh đất này. Nhìn chung, những cuốn sách xuất bản đã được công chúng ngưỡng mộ, tìm đọc và thông qua các ấn phẩm, những giá trị tiêu biểu của di tích đã được truyền tải đến đông đảo người đọc.

Ngoài các hoạt động nêu trên, cơ quan quản lý di tích đã phối hợp tiến hành xây dựng phim tư liệu phục vụ khách tham quan, truyền bá các tư liệu phim qua các phương tiện thông tin đại chúng như: Truyền hình, truyền thanh. Hiện nay, tại khu di tích đang lưu giữ một số thước phim tư liệu về cuộc chiến đấu bảo vệ Tổ

quốc diễn ra tại Thành cổ Quảng Trị, tiêu biểu như phim "Huyền thoại Thành cổ Quảng Trị - 81 ngày đêm khói lửa", đây là phim quay chậm bằng lời được thiết kế khoa học và đầy cảm xúc, kể lại với khán giả về những ngày lịch sử hào hùng và bi tráng của quân và dân ta trong 81 ngày đêm bảo vệ Thành cổ Quảng Trị do chính những chiến sỹ trực tiếp tham gia chiến đấu ở chiến trường năm xưa kể lại một cách sinh động qua từng trang sách, từng dòng nhật kí, từng bài thơ...; phim tư liệu "Thành cổ Quảng Trị - Kí ức vọng về" với dung lượng gần 29 phút; phim tư liệu "81 ngày đêm Thành cổ" với dung lượng gần 21 phút; phim tư liệu "Thành cổ Quảng Trị máu và hoa" với dung lượng gần 32 phút...; phim truyện "Mùi cỏ cháy" được công chiếu vào năm 2010... Các phim tư liệu này đã được phát sóng trên các kênh truyền hình VTV1, AVTV, truyền hình Quảng Trị... Nội dung các tư liệu phim đều tái hiện lại bối cảnh lịch sử năm 1972 với 81 ngày đêm khói lửa hào hùng, hình ảnh lớp lớp các chiến sĩ bộ đội ở tuổi trên dưới hai mươi, đã xung phong lên đường chiến đấu giải phóng đất nước, thể hiện sự anh dũng hy sinh của những người lính bộ đội vì độc lập, vì giải phóng dân tộc, tiến tới thống nhất hai miền Bắc - Nam. Đặc biệt, tại nhà đón tiếp của di tích đã tổ chức chiếu các phim tư liệu nêu trên để phục vụ nhu cầu tìm hiểu của khách tham quan trong nước và quốc tế.

Nhận định về kết quả của hoạt động phát huy giá trị di tích Thành cổ Quảng Trị, bà Cát Thị Thiên Trang, Trưởng Ban quản lý di tích Thành cổ Quảng Trị cho biết: "Có thể nói đây là hoạt động khá nổi trội so với các hoạt động khác. Toàn thể cán bộ, nhân viên trong Ban quản lý di tích đã cố gắng hết mình phục vụ khách đến viếng thăm và tưởng niệm tại di tích Thành cổ đặc biệt này... Tuy còn một số những tồn tại trong công tác phát huy giá trị như: Tính chuyên nghiệp trong hướng dẫn khách tham quan, xây dựng website cũng như những trang mạng xã hội khác (face book, zalo...), song trong thời gian tới đơn vị chúng tôi sẽ triển khai những vấn đề này để đáp ứng các nhu cầu ngày càng

cao của khách tham quan khi đến với Thành cổ Quảng Trị" (4).

Những số liệu, tư liệu được dẫn ra trên đây đã chứng minh cho hiệu quả hoạt động trong lĩnh vực phát huy giá trị di tích Thành cổ Quảng Trị trong nhiều năm qua. Các dự án, các chương trình tiềm năng về phát triển công chúng để phát huy giá trị di tích sẽ được thiết kế và thực hiện trong nhiều năm tới để di tích Thành cổ Quảng Trị đến gần hơn nữa với mọi người dân và thực hiện tốt vai trò giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ.

3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác phát huy giá trị di tích

Tuy nhiên, để công tác phát huy giá trị di tích Thành cổ Quảng Trị đạt được chất lượng cao hơn, nghĩ rằng cần quan tâm đến các giải pháp cụ thể:

- Hoàn thiện tổ chức bộ máy và nguồn nhân lực, trên thực tế tổ chức bộ máy đã cơ bản hợp lý, tuy nhiên cần chú ý hơn trong đó là việc tuyển dụng thêm cán bộ, nhân viên được đào tạo đúng các chuyên ngành như: Bảo tàng học, Văn hóa du lịch, Lịch sử, đồng thời cần có cơ chế phối hợp với các bên liên quan như: Chính quyền phường và thị xã Quảng Trị, cùng với các tổ chức đoàn thể cơ sở như Đoàn Thanh niên, Hội cựu chiến binh, Hội Phụ nữ và cùng với đó là đào tạo nguồn nhân lực theo hướng hàng năm tự tổ chức tại Ban Quản lý di tích và tham gia các lớp tập huấn nghiệp vụ về Di sản văn hóa, Văn hóa du lịch... do tỉnh hoặc trung ương tổ chức...;

- Xây dựng các chương trình phát triển công chúng tiềm năng hướng tới nhiều đối tượng, thành phần khác nhau để tăng lượng khách du lịch đến với di tích. Công chúng cần hướng đến như: Học sinh các cấp trên địa bàn tỉnh Quảng Trị và các địa phương lân cận, sinh viên các trường cao đẳng, đại học...; Các đoàn cựu chiến binh ở các huyện trong tỉnh và ở các tỉnh khác trong cả nước; Các đơn vị quân đội, công an trong cả nước; Các cơ quan hành chính các cấp ở các tỉnh/thành trong cả nước...; Các đơn

vị làm kinh tế (Tập đoàn, tổng công ty, doanh nghiệp...) ở các tỉnh/thành phố, đặc biệt là ở Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, Đà Nẵng...;

- Xây dựng cơ sở hạ tầng, hoàn thiện cơ sở vật chất như nhà khách, nhà nghỉ chân, dịch vụ ăn uống... cho khách tham quan, phát triển dịch vụ du lịch như các kiốt bán hàng lưu niệm gắn với hình ảnh chiến sĩ và Thành cổ Quảng Trị. Phát triển các sản phẩm nông sản, thủ công nghiệp có chất lượng tốt của địa phương để đáp ứng nhu cầu phục vụ khách du lịch;

- Tăng cường công tác nghiên cứu, sưu tầm các tài liệu, hiện vật để bổ sung cho phần trưng bày tại di tích. Việc nghiên cứu, sưu tầm này cần hướng tới tổ chức đơn vị bộ đội, các cựu chiến binh đã từng tham gia chiến đấu tại Thành cổ Quảng Trị, họ là những người có thể sẽ lưu giữ nhiều các kỷ vật thời đó. Mặt khác, có thể tiếp cận các gia đình sống ở khu vực lân cận Thành cổ để tìm kiếm và sưu tầm tài liệu, hiện vật về chiến dịch 81 ngày đêm lịch sử... Do vậy, đây hướng tiếp cận có thể khai thác tốt trong việc sưu tầm tài liệu, hiện vật phục vụ cho trưng bày tại nhà bảo tàng của di tích;

- Đẩy mạnh việc tuyên truyền, quảng bá rộng rãi trong nước và ngoài nước qua các phương tiện truyền thông, trang mạng xã hội. Trước hết, Ban Quản lý di tích Thành cổ cần tuyên truyền trên các loa truyền thanh tại khu di tích về các thông tin lịch sử ở đây, thực hiện các phóng sự, ký sự về di tích này để công chiếu trên các kênh truyền hình khác nhau, truyền hình tỉnh Quảng Trị, các tỉnh lân cận và các kênh truyền hình Trung ương. Tiếp đến là việc xây dựng riêng website, trang facebook mang tên miền Thành cổ Quảng Trị - 81 ngày đêm lịch sử để cập nhật thông tin, hình ảnh phục vụ nhu cầu tìm hiểu của khách tham quan trước, trong và sau khi đến với di tích này;

- Kết nối tour du lịch hợp lý để khách tham quan biết đến di tích. Ban Quản lý cần tổ chức các hội nghị, hội thảo mời các bên có liên quan như: các công ty lữ hành du lịch, công ty du lịch trong và ngoài tỉnh, đặc biệt là tại

Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, Nha Trang... để đơn vị quản lý di tích có thể giới thiệu tiềm năng, giá trị và quyền lợi của các đơn vị kinh doanh du lịch khi đưa khách đến với di tích. Trên cơ sở đó, di tích này mới có thể khai thác phục vụ hiệu quả hơn cho khách du lịch trong nước và quốc tế khi đến tham quan dải đất miền Trung lịch sử này. Với những hoạt động thiết thực nhằm phát huy giá trị di tích Thành cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm 81 ngày đêm năm 1972 tin rằng di tích sẽ là điểm sáng, là bản anh hùng ca bất tử chói lọi, sống mãi trong lòng các thế hệ trẻ mai sau.

D.T.V.A

(Văn phòng Huyện ủy Vĩnh Linh, Quảng Trị)

Tài liệu tham khảo

1. Di tích Thành cổ Quảng Trị (2017), *Sổ ghi cảm tưởng năm 2016*.
2. Di tích Thành cổ Quảng Trị (2017), *Sổ ghi cảm tưởng năm 2017*.
3. Sở VH-TT&DL tỉnh Quảng Trị (2013), *Lý lịch di tích quốc gia đặc biệt Thành cổ Quảng Trị và những địa điểm lưu niệm sự kiện 81 ngày đêm năm 1972*, Quảng Trị.
4. Tư liệu điền dã, phỏng vấn sâu ngày 8/7/2017 tại Thành cổ Quảng Trị.

Ngày nhận bài: 30 - 5 - 2017

Ngày phản biện, đánh giá: 7 - 6 - 2017

Ngày chấp nhận đăng: 30 - 6 - 2017